

Warum läuft Herr R. Amok *****

Foto JU/Ostkreuz

Het zijn nodeloze dialogen in geestdodende situaties waarnaar je niettemin ademloos kunt blijven kijken.

Het is een performance van formaat van de acteurs: met die moeilijk bewegende maskers.

KARIN VERAART

Door Münchner Kammerspiele, naar Rainer Werner Fassbinder/Michael Fengler. Regie: Susanne Kennedy. 23/1, Rotterdamse Schouwburg.

Het is allemaal lelijk. Schrootjes, een palm in een pot, een bruinige schommelbank en nauwelijks daglicht. Ziehier de woon- en werkomgeving van de heer R., een man met vrouw (keurig) en zoontje (slist), in grauwe pulli en leren jasje. De heer R. heeft vaak hoofdpijn.

In de jaren zeventig bedachten de Duitse cineasten Fassbinder en Fengler dat ze een film wilden maken over de diepe droefenis van de dagelijkse sleur en hoe die onherroepelijk een mens tot verschrikkelijke daden zou moeten

brengen. Een en ander leidde tot Warum läuft Herr R. Amok, waarin Kurt Raab als Herr R., een nikszeggend type uit een nikszeggende omgeving, langzaam maar zeker dol wordt van zijn bestaan - en echtgenote, kind en een duffe buurvrouw vermoordt. In 2014 bracht regisseuse Susanne Kennedy, door Johan Simons uitgenodigd bij diens Münchner Kammerspiele, Herr R. aldaar op het toneel. Dit weekeinde was het in Rotterdam te zien, met welk een geweldig resultaat.

Een houten frame omlijst een houten ruimte waarin vijf acteurs tot elkaar zijn veroordeeld. Tussen de talloze korte scènes gaat er een doek neer en een metalige stem kondigt aan waar we zijn: in de woonkamer, op kantoor, op straat, in de platenzaak, bij de dokter. De personages hebben akelig glimmende masker-gezichten en hun (spaarzame) bewegingen zijn houterig, hun stemmen en de omgevingsgeluiden komen van een band.

Het zijn nodeloze dialogen in geestdodende situaties waarnaar je niettemin ademloos kunt blijven kijken, even ongemakkelijk-verontrustend als hilarisch als ze zijn. Het is een performance van formaat van de acteurs: met die moeilijk bewegende maskers komt alles neer op lichaamstaal en timing - magnifiek. Zo voegt Kennedy (1977) opnieuw iets bijzonders toe aan haar (gelauwerde) oeuvre.